

„Štajerc“ izbaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačali naprej. Posamezne števe se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje števe 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 35.

V Ptuju v nedeljo dne 29. avgusta 1909.

X. letnik.

Na pomoč! Na pomoč!

Dne 24. t. m. uničila je velikanska toča in nevihtna gorica, njive, polja, hiše in poslopja tisočero naših sotrpinov. Kmetje so obupani, žene jokajo, otroci so lačni. Od kje davke plačati? Od kje naj pride pomoč? Treba je, da nabiramo denar za vboge žrtve te grozne nesreče. Zato prosimo vse prijatelje in znance, vse odjemalce in naročnike, slih vsakega, kdor ima le iskrico ljubezni do bližnega, kdor hoče vsaj z najmanjšim doneskom revežem pomagati, — naj nam pošlje malo podpore. Uredništvo „Štajerca“ bode zbiralo te podpore, jih objavilo v našem listu in izročilo najpotrebnejšim po toči prizadetim. Vsakdo naj podeli vsaj malenkost, naj si bode še tako majhno svotico denarja in jo nam v božjem imenu pošlje!

Pomagajte hitro!

Bevščina je grozovita in večna usoda Vam bode povrnila, kar storite za te reveže.

Meščani! Pomagajte, kajti kmetu se slabo godi!

Kmetje v neprizadetih krajih, dajte vsak par krajcarjev in nabrala se bode svotica, s katero se bode mnogim pomagalo!

Vsi, vsi morajo pomagati!

Vsi doneski naj se pošiljajo uredništvu „Štajerca“.

Vsakdo naj da vsaj malo svotico! Vsak krajcar je dobro došel in bode z imenom darovalca izkazan!

Pomagajte!

Uredništvo „Štajerca“.

4. Izkaz daril:

Al. Kolmanič, Grabšince K 1.—; Alojz Sadgadin, Pulskava K 1.—; Anton Hrastnig, Pul-

skava, K 5.—; Anton Hajduk ml., Ragoznica, K 5.—; Ana Petrovič, Orehovec, K 1.—; N. N., Ptuj K 2.—; Aug. Augustin, Ptujška gora K 1.—; P. M. Šoštanj K 2.—; P. F., Šoštanj K 1.—; Joh. Zajšek, zg. Pulskava K 5.—; Jak. Gradišnik, Sv. Marjeta ob Pesnici K 2.—; Joh. Arlitsch, Ettendorf, K 1.—; dr. Furbass, Gradec K 2.—; Paul Dlopest, Schwarzenbach K 20.—; Martin Pautschnik, Prevalje K 2.—; Margarete Schmid, Veitsch K 1.—; nadalje je nabral g. Anton Stroinigg v Šoštanju pri nekem izletu nemških meščanov v Šoštanju skupno K 25.—; istotako nabral je g. Jos. Stari, Impola, K 470 i. s. so darovali: Jos. Stari st. K 1.—; Jos. Stari ml. K 1.—; Mici Stari K 40.—; Marija Kovač K 60.—; Janez Kočevar K 40.—; Matias Mlakar K 40.—; Martin Zmdarčič K 50.—; Kozin Al. K 20.—; Rani Zakoma K 20.—; M. Kaisersberger, Krčevina pri Vurmbergu K 3.—; — skupno tedaj nabrano 84 K 70 h. S preje izkazanimi svotami vse skupaj nabrano K 74841.

(vrihtojčje naprej).

Prvaško gospodarstvo. Denarne zadrege okrajne posojilnice v Ormožu.

Prvaki in njih večji ter manjši listi imajo že od nekdaj navado, da z najgršimi lažmi in obrekovanji napadaje vse, kar je naprednega, zlasti pa napredne denarne zavode. In vendar mora vsak človek, ki ni ravno na glavo padel, izpoznati velikansko razliko med naprednimi šparcasami in prvaškimi posojilnicami s svojim zmedenim, lahkomišelnim gospodarstvom. Ali prvaški lažniki računajo ravno na najneumnejše ljudi in ti reveži na duhu se pustijo pač od vsacega šribarečka za nos voditi. . .

V zadnjem času pričela se je v Ljubljani

izhajajoča nečedna cunjica značajnega „viteza brinjeve veje“ dr. Ploja, znana „Sloga“ v občinsko šparkaso ormoško zagajati. Nesramni ta listič, ki diha v vsaki vrstici lažni duh Ploja samega, je bil zaradi svojega obrekovanja pred kratkem enkrat zaplenjen. Ali vkljub temu nadaljuje v Hribarjevi Ljubljani menda od ljubljanskih barab pisani ta list neumno svojo gonjo. Odgovarjati na vse te neumnosti, nimamo ne časa ne volje. V blatu se ne valjamo in tudi v brinju ne. . .

Ali obrniti pa hočemo sulico in ponižno vprašati: Ali primanjkuje menda prvaški „Okrajni posojilnici v Ormožu“ vložnikov? Kajti iz njenega računskega zaključka za l. 1908 se vidi, da prihajajo največje vloge te posojilnice iz — Ljubljane in iz Prage. . .

To je pač čudno! In vendar ni čudno! Kajti zadnji kočar, ki zna le do 5 šteti, mora svojo glavo majati, ako opazuje denarno gospodarstvo te prvaško zagrižene posojilnice v Ormožu. Omenimo naj le par zanimivih števil! Pomisliti se mora le to-le: Prvaška ta posojilnica še ne obstoji celih 10 let; njen rezervni sklad znaša komaj 25.663 K 83 h; in vendar je ta pritlikava posojilnica doslej iz proste roke realitete v nakupni vrednosti za 103.584 K 40 h kot lastnino pridobila. V kupljenih hišah ima torej ta posojilnica skoraj 4 krat toliko denarja, nego v rezervnem skladu. Tako gospodarstvo je naravnost brezvestno. Zdjaj pusti posojilnica lansko leto od umrlega meščana Windischa kupljeno staro hišo deloma popolnoma podreti in s staro, od salitra in mokroto uničeno opeko pregraditi. Ta hiša koštala je okroglo 10.000 K in istotoliko koštala bode pregraditev stare barake. Poleg tega bodejo potem v celi hiši s podstrešjem vred le 4 stanovanjski prostori. Kako se bode ta hiša potem v Ormožu s svojimi cenimi stanovanji obrestovala, to ve samo Bog in — načel-

Petrova zadnja prošnja.

Spisala Mary Koch.*

Pravi revež je zdaj Peter, kako zdaj v postelji leži in vzdihuje, da bi človek mislil, vsak vzdih je zadnji. Kavnokar je bil fajmošter tukaj in je Petra za potovanje v večnost sprevidel. Pač pol ure dolgo je Peter gruntal, dokler ni bil gotov s svojim zadnjim računom in fajmošter mu je pomagal, da se ja noben greh ni pozabil. Semtertja je fajmošter premišljeval in vedno iz novega je povpraševal:

»Ali ti nisi storil, Peter? In to ne in to tudi ne?«

»Ne, gospod fajmošter, tak lump pa nisem«, je zakričal Peter večkrat. »Jaz celo svoje življenje nisem nič slabega storil; nikogar nisem osleparil, tudi moje staro ne, in ako ni pitje vina velik greh, potem nimam nobenega.«

»Ni velik greh? To je fajmoštru premalo, ravno tako dela, kakor da bi tega niti verjeti ne hotel. Zdjaj se čuti pri pitju in ne izpusti več tega. Vinopitje? V svetem pismu ničesar o temu ne stoji in tudi ne v katekizmu, ali požeruštvu, stoji tam, to je greh. Zdjaj ga ima! Kar lahko je postalo fajmoštru pri srecu, kajti zdaj ima Peter vendar en greh in še velikega.«

»Ali si več vina pil, kakor si imel žeje?« vprašal je fajmošter Petra in ta je dejal: »Ne, nikdar ne, gospod fajmošter, ali žejen sem bil pa vedno.«

»Ali si bil kdaj pijan?«

»Pijan? Ne, to pa ne, pijan postane človek le od šnopsa; ali tako malo vesel sem bil pa večkrat, kadar sem prišel iz krčme domu.«

»Vsakokrat pijan«, to je nekaj za pobožnega gospoda. Kar veseli se, da je imel prav pri Petru; potem se pa zopet jezi, da je Peter tako trdi grešnik in da niti ne sprevidi, kako daleč je grešil. To mora Petru pojasniti in zato ne odneha.

»Ali si bil hudoben, kadar si ga imel v glavi?«

»Uj! Jaz in hudoben, gospod fajmošter! Vi pa tako delate, kakor da bi bil kar divjak. Vesel sem bil in lušten in na vse sem pozabil, kar me je drugače težilo. Mojo staro sem objemal, kakor da bi bil zopet ženin in otroci so imeli veselje, da sem tako lepo z ženo ravnal.«

— Zdjaj pravi fajmošter kar prestrašen:

»Kaj, otroci? Ja ali so ti gledali? To je vendar nečistost in slab vzgled in vse to pride od popivanja. Ali zdaj vidiš, Peter, kako velik greh je pitje vina? — Peter pa maja z glavo in reče razburjen:

»Ne, tega pa ne vidim! Tako pridigo zaradi malo vina! Celo življenje dolgo sem bil priden, pošten človek in zdaj, ko umiram, naj bi bil velik grešnik? In za moje otroke se nič ne brigajte, gospod fajmošter; bo že prav, ako postanejo kakor oče in tu nič ne manjka. So pridni pobje, moji, in se nimam za pritožiti.«

Ali fajmošter ga pogleda strogo: »Peter, Peter, ti moraš obžalovati, kar si storil, čeprav greha ne razumeš in ne poznaš.« — Zdjaj pa postane Peter jezen:

»Le končajte z menoj, gospod fajmošter, če ne bom še hud, pa res in brez vina. Ta stvar mi je seveda

preneumna in zaradi vina, katerega sem spil, bom že sam z Bogom poravnal.«

Kmalu potem je šel fajmošter proč in rekel kmetici, ki je zunaj jokala: »Pojdite notri in molite par rožnih vencev, da vaš mož ne gre brez pokore v večnost.«

Prav začudeno se obrise kmetica oči in gre v sobo. Njen stari brez pokore, tega ne more verjeti.

Ko vidi Peter svojo ženo pri vratih, postal je njegov obraz prijazen in povedal ji je vse: »Zdjaj pa povej, Mica, ali je bilo greh, da sem vino pil?« — In Mica je rekla k možu:

»Veš, stari, jaz sem vedno slišala, da vsak človek kaj potrebuje, kar ga prinese na druge misli in to je bilo pri tebi vino. To ni bil greh, Peter, le potolaži se.«

»Torej si bila z menoj zadovoljna?« Peter je vprašal in vzela svojo ženo pri roki. Ona pa je jokala in dejala:

»Peter, bil si najboljši človek na svetu. Bog ti vse povrne in naj da, da prideva zopet skupaj.«

»Hvala, stara, zdaj sem potolažen«, je rekel Peter. »Zdjaj pa imam še eno prošnjo: prinesi mi en požirk vina, potem umrem lažje.«

Mica si misli: zadnje željo si mu mora izpolniti in mu prinese kupico vina. Peter vzame globok požirk, potem se nasloni nazaj in pravi čisto tiho:

»Z Bogom, Mica«. In bil je mrtev.

Mica je hitro po sinove poslala, ki so na polju delali. Najprve pa je skrila vinski glažek.

Pač misli, da pobom ni treba vedeti, kaj je bila zadnja Petrova prošnja.

*) „Allg. Bauern-Zeitung“.

nik posojilnice dr. Omulec. Zanj leži denar itak na cesti

Ali oglejmo si lanski računski zaključek še natančneje. Kakor že preje omenjeno, znaša rezervni sklad le 25.663 K 83 h. Vsak pametni zavod bi seveda gledal, da bi bil ta denar z vrednostnimi papirji itd. dotiran. Prvaška posojilnica seveda ne; ona ima le 4 hiše in posestva.

Lepo je tudi postopanje „posojilnice“ pri nakupu Windischove hiše. To hišo je kupil neki Hanzelič za „posojilnico“. V računskem zaključku „posojilnice“ je tudi zapisano: hiša štev. 9 v Ormožu 18.200 K. Prenosne pristojbine 470 K 34 h, odprodano v istem letu za 8.671 K 66 h, torej ostala vrednost 9.986 K 54 h. V zemljiški knjigi pa izgleda stvar povsem drugače. Tam je zapisano: Glasom kupčijske pogodbe z dne 9. decembra 1908 z Fr. Hanzeličom ta hišna realiteta za 8000 K v last pridobljena. Kaj je torej pravilno: 8000 K, 9.986 K 54 h ali 18.200 K? Vprašamo finančno oblast, kaj misli ona o tej zagonetki! Res je namreč, da je dr. Omulec po Windischovi smrti ostalo zemljo parceliral in sicer z namenom, da bi čimveč občinskih glasov naredil. Vse je tajnostno in vbogi vložniki bodo presneto glave majali...

Ali naprej! Vse štiri realitete te famozne posojilnice prinesle so bruto-dohodka za 4004 K. Ako se odtegne plačane davke, troške popravka itd. v znesku 2041 K 95 h, ostane faktični čisti dohodek 1962 K 05 h. Posojilnica dobiva torej od za te realitete izdanega kapitala komaj 1,9% dohodka; torej niti z 2% se realitete ne obrestujejo. Ako se pa še obrestji za dolgove na teh realitetah v znesku 970 K 38 h odtegne, potem se te realitete z 0,9%, torej niti z 1% obrestujejo. To je gospodarstvo, da bi se človek zjokal...

Skupno stanje vlog koncom l. 1908 znašalo je 945.400 K 07 h. S tem svojim brezvestnim gospodarstvom pa je posojilnica dosegla, da se je skoraj pri devetem delu vlog z efektivno izgubo 2,85% ozir. 1,85% delalo.

Vprašalo se bode, kako da zamore posojilnica vkljub temu, da dela z izgubo, rezervni sklad imeti. Tudi to je v računskem zaključku zapisano. L. 1908 se je dvignilo namreč za pristopnine, za doneske k tiskovinam in upravi skupno 1893 K 99 h. Skoraj polovico čistega dobička dobila je ta posojilnica torej iz tega, kar je kmetom-vložnikom še posebej iz žepa potegnila.

Tako je gospodarstvo te posojilnice s svojim načelnikom, prvaškim advokatom dr. Omulecom! Posojilnica je vsled bedastega nakupovanja ničvrednih hiš in posestev naravnost v nevarnosti in po našem mnenju je tako počenjanju naravnost brezvestna igra s tujim denarjem!

In ljudje, ki tako gospodarijo, hočejo napredno šparkaso kritikovati in očrniti. Očitajo ji, da je dala nemškemu „Schulvereinu“ 100 K. Ta nemški „Schulverein“ pa je daroval mestu Ormož že do 10.000 K! In poleg tega je na Štajerskem tisočero kmetov, ki so si le s pomočjo tega vrlega „Schulvereina“ pridobili znanje nemščine in s tem boljše bodočnost. Prvaki agitirajo, da bi slovenski kmetje ne vlagali svoje denarje v nemške šparkase. Zakaj pa to prvaški voditelji sami storijo? Poglejte zemljiško knjigo in videli bode, da je mnogo prvaških voditeljev prav lepe svote denarja na hipoteke pri nemških šparkasah vzelo.

Tako stoji stvar! In ljudstvo se ne bode dalo farbati od ljudi, ki se morda na brinjavke, ne pa na gospodarstvo razumejo. Prvaški denarni zavodi pokajo po celem spodnjem Štajerskem. Vzemite posojilnico v Šostanju, v Celju, v Ormožu itd. Povsod nepravilno deloma brezvestno postopanje. Prišlo bode s temi prvaškimi posojilnicami tako daleč, kakor je prišlo svoj čas z „konzumnimi društvi“. In gorje tistim, ki to pravočasno ne opazijo!

Politični pregled.

Deželni in državni zbor. Vlada naznanja, da bode deželne zbere v drugi polovici meseca septembra sklicala. Tudi upa vlada, da ji bode mogoče, prekiniti zasedanje deželnih zborov in sklicati državni zbor začetkom meseca oktobra. Državni zbor izvršiti bi imel ista dela, katere ni mogel vsled grde obstrukcije storiti. Zlasti pa se bode treba pečati s finančnim načrtom, v katerem razpravlja vlada že več mesecev sem. Deželni zbori bi potem še v mesecih december in januar delovali. Vse je seveda od tega odvisno, je-li bode mogoče, na ta ali oni način brezvestne obstrukcioniste med prvaki in Čehi premagati.

Novi davčni načrti. Listi poročajo, da bodejo novi davčni načrti zlasti sledeče točke obsegali: V prvi vrsti davek za izdelovanje užigalec z državnim nadzorstvom fabrik. V ta namen potrebna so seveda dopajanja z Ogrsko. Ta davek bi donasal državi od 12 do 20 milijonov kron na leto. V drugi vrsti bi se zvišalo osebno dohodninski davek v viših stopinjah od 6 na 7 procentov. Govori se tudi o znižanju cen tobaka, nadalje o davku na luksuz in o monopolih. Kakor se vidi, ima naša država edino skrb, kako bi na naše revne grbe nove davke naložila. O štedenju, o znižanju nepotrebnih izdatkov pa ne govori vlada nikoli...

General-dešarža odpravljena. Po novih vojaških določbah za ekserciranje se bode general-dešarža in z njo tudi nje sledeče sviranje cesarske pesmi odpravilo. Ekserciranje bode vedno bolj primerno vojskenim in ne več paradnim potrebam.

Letošnji cesarski manevri se vršijo pretekli mesec pri Gross-Meseritschu na Moravskem. Udeležilo se jih bode 62000 mož vojaštva in sicer 7 infanterijskih ter 2 kavalerijskih divizij. Prvo severno armado komandiral bode vojvoda Evgen, drugo pa general pl. Versbach. Vrhovno vodstvo leži v rokah prestolonaslednika Franc Ferdinanda.

Zopet vojaška prenapetost. Iz Dubrovnika se poroča, da je moral napraviti neki vojaški oddelek v Krivoziji 11-urno vajo. Ves ta čas so bili vojaki brez hrane in vode. Vsled tega je 13 oficirjev in 200 mož težko zbolelo. Rezervist Bokič je na mestu umrl in zapuščal 2 otroka. Njegova žena je bila v drugem stanu, ko je o nesreči zvedela, zadela jo je srčna kap. Proti komandantu se je uvedla preiskava. Upamo, da bode stroga, kajti to nečloveško trpinčenje vojakov se mora enkrat ponehati.

Tirolsko stoletnico so pričeli 22. t. m. praznovati. Prvi del praznovanja je slavnostno streljanje, ki traja do 5. septembra. Naloženih je 2.670 dobitkov in skupni vrednosti 80.000 K ter nekaj srebrnih čaš. Na slavnostnem travniku je veliki šotor, v katerem ima 5.000 oseb prostor. Po streljanju se bodejo pričele ljudske igre, katere je spisal pisatelj Karl Wolf in ki predstavljajo boje za svobodo l. 1809. Predstavljalo bode te igre 205 prevabalec Inomosta in okolice. Praznovanje te stoletnice bode velikansko.

Zaprti anarhisti. Policija v Budimpešti je aretirala 20. t. m. v neki kavarni 26 anarhistov, ki so hoteli tam neki shod obdržati. Med njimi je bil tudi neki srbski študent Popovič. Proti vsem se je uvedla kazenska preiskava.

Italijanski republikanci. 22. t. vršila se je pred tržaško sodnijo razprava proti 24 članom društva „Democrazia sociale italiana“. Toženi so bili zaradi ustanovitve tajnih društev, zaradi združenja s puntarskimi društvi v Italiji itd. Obsojeni so bili od 1 tedna do 4 mesecev ječe. Naši laški prijateljski!

Izseljevanje iz Amerike. V pristanu v Novem Yorku deluje od maja sem novi komisar za izseljevanje. Ta mož rabi izseljevalne postave veliko ožstreje. Vsak dan se celo vrsto ljudi ne pusti izkrcati ali pa prisili, da gredo zopet na barko in se domu odpeljejo. Amerikanske oblasti hočejo preprečiti dohod nižjih izseljencev. Omenimo tudi, da se gospodarske razmere v Ameriki, ki so nastale po zadnji krizi, še vedno niso zboljšale. Vsled tega odsvetujemo zopet izseljevanje v Ameriko.

Upori v Pittsburgu (Am.) Med stavkujočimi delavci in policijo v ameriskem mestu Pittsburgu je prišlo do krvavih bojov. Policija ni imela no-

bene moči. Pri prvem boju je bilo 4 delavcev in 4 policajev ubitih, 60 pa težko ranjenih. Tudi sodnik, en vojak in trije inozemci so bili ubiti. Vojaštvo je končno z orožjem red napravilo. **Upori v Makedoniji.** Razmere v Makedoniji so se, kakor poročajo listi, tako poslabšale, da so dobili poslaniki velevlasti nalog, turško vlado opozoriti, da naj varuje mir dežele proti upornim četam. Mislimo, da turška vlada ne bode dosti miru napravila, ker je sama preslaba.

Cerkveni škandal v Bulgariji. V denarni upravi bulgarskega eksarhata v Konstantinoplu so našle velikanske napake. Tamošnji cerkveni dostojanstveniki so pokradli milijone cerkvenega denarja. Listi zahtevajo ojstro preiskavo.

Dopisi.

Iz Crešnjevca pri slov. Bistrici. — Naš g. župnik Janez Sušnik bil je v zadnjem času v grozni stiski. Župnika najvestejši pristaš kmet Gregor Koren imel je farovski travnik čez 10 let v najemu; ker je pa zdaj krma prav draga, hotel je župnik najemniku tik pred košnjo z zvijačo in silo travnik odvzeti. — Ker pa Koren tega ni pripustil, sta se prijatelja sprla ter je župnik v prepiru Korena psoval: Vi ste tat, ferdamani boste na večne čase itd. Kot pošten mož moral je Koren prijatelja župnika tožiti. Župnik v strahu, da za zdaj kazen ne bode več v denarju, ker je že bil večkrat kaznovan, temveč je slutil, da bi moral vendar kašo pihati, bil je v stiski; razposlal je mešetarje, da pregovorijo Korena glede tožbe. In res, v dobroti do starega prijatelja se Koren uda ter sta se z župnikom pogodila, da ostavi Koren tožbo zaradi razžalenja časti in župnik opusti tožbo zaradi travnika, s katero je žugal. Komaj pa je Koren tožbo ustavil, vložil je župnik tožbo zoper njega na finančno prokuraturo v Gradec ter navajal v tožbi gole zmišljave in postal mož „šviga-švaga“, kakor župnik pravi. Obpravna 21. t. m. pri sodniji v Sl. Bistrici trajala je 2 in pol ure v veliki zanimivosti. Župnik postopal je tako nesramno, da ga je Koren značil pred sodnikom za lažnjiva. Dve „zanesljivi prič“, namreč farška hlapca, sodnjaja ni hotela zaslisati. Igral je župnik pred sodnijo žalostno igro; tam pač se ne da ter se ne sme tako lagati, kakor na prižnici in v farožu; pri sodniji je sveto mesto ter se znanim lažnjivcem nič ne verjame. Skupil jo je zopet. Kakor slišati dobi župnik že zopet tožbo zaradi žaljenja časti na vrat, ker je na pragerski postaji nekega značajnega fanta iz poštene rodbine brez najmanjšega vzroka javno zmerjal in nesramno psoval; sreča je le, da ni župnik pri tej priložnosti skušal trdih pesti delavcev. In ta značaj v duhovniški obleki si še upa pred ljudstvo na prižnico, da tam blati s svojim umazanim jezikom poštene ljudi, seje iz svetega mesta prepri med ljudstvo. G. župnik, ali ni to mož „šviga-švaga“, kakor Vi pravite? Je pač težavno govoriti s človekom, kateri nima niti značaja niti sramote, najmanj pa trohice inteligence; takega se ne prime ne dobra ne huda beseda. Vi g. župnik se ne bojite nikogar, kakor trdite; tudi mi se ne bojimo nikogar, dokler je pravica na naši strani, najmanj pa Vas. Vam povemo resnico v obraz brez strahu, to je možato, ne pa kakor Vi po ovinkih z lažmi in zahrbtno. Vi strahopetnež! Gotovo nas razumete, govorili bodeimo pa še ojustreje. Ali že mora imeti Crešnjevska fara res tako in tako dolgo pokoro, ter jo še mora sama izdrževati? To pa morda le ni Bog ukrenil! Bog obvaruj svet takih Božjih namestnikov. Govorili pa bodeimo prihodnjici tudi s č. sl. knezoškofijstvom, seveda jako dostojno. Obžalujemo ta korak, pa sila nove kole tere in mogoče se bode slišal vender enkrat glas vpjočega v puščavi.

Zgornja Poljskava. Ljubi „Štajerc“! Pretekli teden dne 18. avgusta sem skoraj mislil, da naša zg. poljskavska fara ne sliši več k Avstriji. Povsod naokrog sem čul veselo streljanje, pri nas pa ni bilo ničesar slišati. Niti sv. maše za rojstni dan Nj. Veličanstva cesarja ni bilo raz prižnice izklicane, temveč le maša za umrle. To pa pride zaradi tega, ker je naš veleč. gospod kaplan Pavel Žager iz samega veselja do politike pozabil, da je dne 18. avgusta cesarjev rojstni dan... V nedeljo, 14. t. m. imel je namreč tukaj pri cerkvenemu krčmarju znani

lahoviti državni poslanec Pišek shod. Kaplan je mel vsled tega veliko opraviti. Pozneje je moral tudi od njega ustanovljeno rezolucijo študirati. Ako bi pa bil kdo, n. p. občinski uradnik, ki se maše za cesarjev rojstni dan plačal, potem ni še gotovo nanjo ne pozabilo. Kajti neki zelo pobožni duhovnik je enkrat dejal: neplačane maše nimajo pri Bogu nobene veljave. Godi Pišek je na svojem shodu, katerega je obiskoval okroglo 80 oseb, od katerih je bilo pa tudi polovica žensk, veliko besedičil, kaj je vse za ljudstvo storil ter da je obstrukcija prvaških poslancev zelo potrebna. Objubil je, da bo tudi in zanaprej mnogo deloval, zlasti zato, da se prenaredi lovsko postavo, tako da bodo vsi rajci na smrt obsojeni. Pri teh besedah je vstal kovaški mojster Zuder in rekel, da naj se zajče le pusti, naj se raje gleda nato, da se pridobi denar za zgradbo nove okrajne ceste od Zg. Polskave tja gori v Pohorje. Zajci si v našem kraju itak življenja svesti niso, ker imamo jako veliko lovcev; posebno hudo pa jih zasleduje pobožni naš gospodin kaplan. Potem je prečital zapisnik rezolucije. V nje se odobrava obstrukcija prvaških poslancev; nadalje se zahteva za Ljubljano posebno univerzo in razno drugo, končno pa se izraža zahvalo Piškemu za njegovo grozovito uspešno delovanje. . . Vbogi klerikalni zborovalci pač niso vedeli, za kaj so glasovali. Obstrukcija je razbila državni zbor, s tem je bilo vse delo onemogočeno in napravilo se je vzhvatom ljudstvu velikansko škodo. In Pišek, ki menda sploh ne ve, kaj dela, temveč ki le kaplana Korošca vboga, ta Pišek je sokriv naš političnemu zločinu. Tako stoji stvar. Cesar sam je imenoval to počenjanje sramoto in skandal. Seveda, na cesarjevo besedo ne dajo klerikalci mnogo. To se je tudi iz tega vidlo, da se niti sv. maše za cesarjev rojstni dan ni čitalo.

Cesarsko misleči farani.

Sv. Barbara pri Mariboru. (Kaj učitelj sme in kaj ne sme). Zgodil se je pri nas slučaj, ki zasluži da se ga javno osveti. Dne 19. t. m. je bil tukaj pogreb neke bivše šolarice. Šolarjem naše ljudske šole se je naročilo, naj pridejo kolikor mogoče k pogrebu. Toda ker je bil pogreb ravno v četrtek, je umljiivo in opravičljivo, da se niso vsi, posebno najodjalenejši šolarji mogli udeležiti pogreba, posebno, ko je to edini prosti dan v tednu, ko lahko stariši otroke doma porabijo in je tudi četrtek dan, ko stariši odločujejo nad tem, kaj naj otrok dela ter kam naj gre. Čudno je, kakor si upa gospod nadučitelj Krajnc lastiti pravico nad otroci tudi za prosti dan, in kako pride od tega, da si upa tiste, ki se pogreba niso mogli udeležiti zaradi domačih opravkov, kaznovati kar z enournim zaporom. Gospod nadučitelj! Četrtek je dan ko odločujemo mi o dejanju in nehanju naših otrok in ne vi! Čudno je nadalje tudi to, da tistih, ki se slavnostne cesarske maše 18. t. m. niso udeležili, ni — kaznoval, ki je bila vendar v sredo, na šolski dan in ne kakor pogreb v četrtek, ko so deca doma. Sedaj po letu, ko je toliko dela, človek komaj dočaka, da pridejo otroci domov, da pasejo in so šolski zaporj skrajno neumestni! Upamo, da se kaj takega ne pripeti več, drugače bomo ojstreje nastopali! Opozarjamo ob ednem tem potom okrajni šolski svet v Mariboru, da gosp. Krajnc malo pouči, kaj mu je po šolskem zakonu dovoljeno in kaj ne! Prizadeti stariši.

Brežice ob Savi. Tekom minulega tedna so tukaj zaprli prvaškega pisarja Jos. Petana (kakšne so njegove zasluge, bode šele zapričeta preiskava dognala). Mi smo le radovedni, je-li bodejo „sokoli“ ob prihodnji „paradi“ kot izraz žalovanja oblekli črne namesto rdečih srjaj ali ne?

Brežice na Savi. Dragi „Štajerc“, naznanim ti par malih dogodkov iz Brežic in okolice. 1.) V kratkem času utonila sta dva fanta, oba iz občine Sakot pri Brežicah, ki sta bila oba pri prebivalstvu zelo priljubljena. Prvi je utonil v Gabernici v do kolena globoki vodi, ko je ribe lovil; bil je splošno znan kot Strgarjev Pepče. Imel je božjast in le na ta način se je mogla nesreča zgoditi. Drugi, 18-letni Jože Pinterič kopal se je pod Čatržom v Savi; plaval je čez Savo. Ko je bil v sredi, zavriskal je in zaklical bratu: „Kdo ima korajž, naj pride za menoj!“ Na kranjski strani je zagrabil za en in drugi

kamen škarpe, ki pa niso držali in je utonil. — 2.) Dne 18. avgusta se je vršila kakor vsako leto ob priliki rojstnega dneva Nj. Vel. cesarja velika maša, katere se je udeležilo mnogo uradnikov, požarna bramba in veliko ljudstva. Prav grdo je bilo, da se ni maše udeležilo tukajšno veteransko društvo, ki bi moralo ravno na tem dnevu pokazati, da ne obstoji le na papirju. Tako daleč je moralo pač priti, ker so prišli narodnjaški hujskači na površje in so vsilili stariim veterancem svojo prvaško komando, čeprav ti niso s tem zadovoljni. Vsled tega je bilo seveda zbrano število veterancev premalo, da bi zamogli z zastavo nastopiti. Tako so se prvaški veteranci raje v „narodnem domu“ s polnimi kolarci okrepčali, kakor da bi cesarja častili. Mnogi veteranci pa še mislijo: Kam ste prvaki s svojim grdim hujskanjem naše lepo društvo pripravili? Sramota! Žalostno, da veteranci sami niso imeli poguma, da bi z veliko metljo smeti iz društva pomedli in če leži v teh smeteh tudi kakšni c. k. davčni uradnik. . . 3.) Začetkom pretečenega tedna so našli v Zakutu gnezdo tatov. Večidel se je kradlo v Brežicah perilo, kar so preskrbele perici Treza Gerjovič in Marija Matekovič. Lepi izgled je dal občinski svetovalec Šetinc, ki je dobil od orožniškega stražmojstra g. Lončina nalog, da naj boče na hišno preiskavo pripravljen; baje je to pravočasno tatovom naznanil. Tudi neki pisar je imel pri temu opraviti. Vsa lepa družba je zdaj lepo pod ključom. . .

Sladka gora. Na Sladki gori imajo navado, da morajo otroci hoditi opoldan v cerkev molit. Bil je fant po imenu Jožef Novak, ministrant in ni šel opoldan molit, ker je bil hudo lačen, je pa kar šel domu jest. Ko je prišel nazaj, mu je rekel gospod kaplan Simon Senekovič: od zdaj zanaprej ne bodeš več stregel pri sveti maši. Ko je fant šel še v žagrad, ker je mislil še streči naprej, in ko kaplan to zapazi, prime fanta za roko in ga je tiral pred oltar klečat: to imaš zdaj za sramoto. Gospod župnik imajo več usmiljenja, kakor pa Simon Senekovič in so ga še obdržali za streženje pri sv. maši.

Od sv. Barbare v Haložah. Res žalostno, kaj vse pride pri nas naprej. Hočemo ti pa, dragi „Štajerc“ to na kratko povedati. Saj ni nobena čuda, da včasih pokrtačiš naše oberklerikalce. V prvi vrsti seveda haložkega kneza Vogrina. Saj si zaslužijo ti ljudje ne samo besedo, temveč še kaj družega. Ali ni to dovolj sramotno za župnika, da ni pustil na predvečer na cesarjev rojstni dan popolnoma nič streljati, čeprav se vedno fehta za smodnik na pr. ob klerikalnih neumnih shodih. Namreč se ni pritrkavalo zvone. Res žalostno; po drugih župnijah se je pa zelo na lep način obhajal predvečer cesarjevega rojstnega dneva. Omenim, dragi Štajerc, ko pa ima Vogrin svoj god, pusti si tako vedno luč prezvonjat, da bi lahko kar vsi zvonovi popokali. Seveda traja to zvonjenje celo uro v noč. O takrat ko ima župnik in jezična kuharica Lizika god, si pa dajo ti ljudje kar po dva dni streljati. In to menda vse za denar od ubogih faranov. Dobro si bomo zapomnili tega stričeka. Naj še le enkrat skliče kakšni shod, pa ne pustimo tudi streljat. Oh naj še le enkrat slišimo, da se bode Kupucinom kateri večkrat sem zahajajo seveda hujskat prezvanjalo, bodedo šli ter mežnarja nagnali. Saj mežnar je od faranov plačan nika-kor pa od župnika. Vprašamo nadalje župnika, kdo mu je dal oblast tako velike svote računiti za pogrebe po 30, 40 in še več goldinarjev? Drži se za naprej štolninskega reda, drugače se ti zna tako goditi kakor tvojemu predniku. V kratkem bodedo več velpomembnega povedali. Tako toraj, za danes dovolj; na svidenje.

Sv. Barbara v Haložah. Precej časa, da se nisem nič oglasil v cenj. listu. Moram ti pa vendar nekaj naznaniti, kakšne so tukajšne faroške tercijalke; delajo se svete kakor nune a krščanske ljubzni do bližnjega in do siromakov nimajo. Slučajji pridejo večkrat naprej. Na Golobovem posestvu kaplana g. Rabusa so neke strašno brbrave ženske tam nastavljene. Še le pred kratkim njim je umrla mati in hčeri od umrle pa vedno prepevajo klerikalne pesmi i. t. d. Zadnjič hotele so celo na zelo nesramen način pretepsti enega od naše napredne stranke. Res lepa vzgoja Marijine družbe; pametneje bi bilo kó bi svojega gospodarja bolj ubogale ter svojim

navzočim pravilne hrane poskrbele, a hujskarijo proti Štajercu pa na stran pustile. Ravno takšni je tudi prvak Žuran iz Gradišča; zadnjič ga je list Straža hvalil češ, da je hvale vredno, da slov. uraduje pri občini. Siromak, saj nemščine itak ne zna, zato pa tako grdo hujska proti Štajercu. Njegova skrb naj bode proti toči prošnji na glavarstvo vložiti za podporo. A tega ne sliši in ne vidi. Že je celo več strank nagnal, ko so se prišle javit. Zategadelj so po občani sami prošnjo vložili a prvaku Žuranu pa bodejo dali brco pri volitvah; saj imamo več bolj priljubljenih naprednih mož v občini, da Žuran ne bode več pürgermeisterskega trona zasedel; takšnih mož ne rabimo, ki so ubogemo ljudstvu edino v škodo. Kmetje na noge ob volitvah, da vas ne bodejo prvaki zapet v svoje krepplje dobili. Prihodnjič spregovorim nekoliko od obč. volitev za Gradišča; sicer kaj čaka Žuran tako dolgo, da se volitva ne razpiše???

Gorica na dr. pol. Že dolgo ni bilo dopisa iz mladega prvaškega gnezda v Gorici pri Pragerskem, čeprav se toliko novega pri naših prvakih zgodi. V nedeljo 15. avgusta smo imeli žegnanje v Cirkovcah. In naš prvak študent Ducman, ustanovitelj prvaškega izobraževalnega društva, gosp. govornik pa ne vem kaj še, potem Vodošek, župan, predsednik društva itd. in Ant. Tomanič, tajnik društva, narodni mladenič, najboljši kristjan in ne vem kaj še vse, so pili v nedeljo celo noč in v ponedeljek so se vračali zjutraj domu. Vodja goriskih prvakov Ducman in podvodja Vodošek sta se tepla, ko sta bila pijana. Vodošek je Ducmanu, ki je zastoj pil, vzal 4 kroni denarja. Potem sta oba silno klela. Slišalo in videlo je več ljudi. Tak delajo tisti prvaški ljudje, ki so tako častni in najboljši kristjani. Seveda jih bodeta župnik in kaplan še zagovarjala, zato ker so prvaki! To so najbolj pobožni ljudje. — V soboto je pogorel hlev Štefaniji Celofiga. — Na polji je letos silno slabo. Vbogi kmeti!

Trbovlje. Groza in strah, preteklo je! Dne 3. avgusta t. l. ob 4. uri popoldan so se pripravljali pokopati visoko častitega gospoda Franc Kallana, veleposestnika, imejitelja srebrnega križca s krono, častnega uda požarne brambe, častnega načelnika veteranskega društva v Trbovljah itd. Na pokopališče so bili tudi povabljeni „Požarna bramba“, „veteransko društvo“, ker isto so sami izbrani najboljši vojaki, kateri nosijo cele vrste medalj, to je dokaz srčnosti vojaka, ki ga hudič ne premaga. Toraj pokazala se je srčnost teh vojakov ravno ta dan, ko so prinesli gospoda Kallana na pokopališče. Začele so se hude ure v zraku prikazovati; komaj da so mrtveca trugo v jamo spustili, blisk in grom začel je ropotati, imeli bi mrtveca zagreniti, v tem trenutku pričnejo bele kugle iz zraka padati, ki jim pravijo toča. O tedaj so veteranski vojaki zopet pokazali svojo srčnost; ko so ogledali okrog sebe, da bele kugle padajo, pustili so mrtvega g. Kallana v jami še nezagrnjenega in so zbežali vun iz pokopališča, po enem drugim plavali, najstarejši kateri že ne morajo tako hitro bežati, so jih še nekaj po hrbtu fasali. Star vojak je pač siromakj; neki občinski strežaj naprosil je nekaj drugih delavcev, da so šli mrtvega zagreniti. Neki stari zidar okoli 76 letne starosti, ki je celi čas zunaj delal, moral se je temu pogrebu čuditi, kako da so veteranski vojaki boječi. Zidar ki je to videl, je dejal: Jaz sem bil tudi vojak, ali jaz pa pred takim kuglam ne bežim.

Kdor se pusti pri banki „Slaviji“ zavarovati . . .

Gosp. Jos. Matica, trgovca v Celju, zadela je avgusta l. l. velika nesreča. Vsled razstrelbe bencina v kleti hiše, v kateri se nahaja prodajalna, ni bila samo njegova lastna zaloga s pohištvo popolnoma uničena, temveč tudi tuja lastnina hudo poškodovana. Nesreča se je zgodila vsled lahkomišelnosti in nevbogljivosti nekega učenca, kateri je nasproti izrecni prepovedi z odprto lučjo v klet stopil, v kateri je malo preje balon bencina počil.

Ker je prišlo pri temu tudi do težkih telesnih poškodb, pričela je sodnija najprve proti sinu trgovca g. Heinrichu Matic kazensko posto-

panje, katerega je potem tudi na očeta raztegnila. S sodbo te sodnije z dne 14. prosinca 1909 bil je g. Jos. Matic zaradi prestopka po § 335 k. z. na 200 K in njegov sin Heinrich na 100 K globe obsojen. Proti tej sodbi vložila se je pritožba in leži sedaj cela zadeva pri najvišji sodnji.

Med sodnijsko preiskavo se je potom prič dognalo, da bi se nesreča tudi tedaj zgodila, ako bi se določbam glede shranjenja bencina itd. v vsakem oziru ugodilo. Torej ne tiči v tem krivda nesreče. Pokazalo se je tudi, da se določbe ni primerno trgovcem naznanilo in da jih niti trgovske korporacije niso poznale. Trgovci kot priče so naznanili, da se tudi v Gradcu vedno in povsod tako postopa, kakor je to g. Matic storil.

Nesreča je hotela, da je balon, ki je bil takrat v njegovi kleti, gotovo že od začetka napako imel. Njegov sin, ki se je z učencem s prelivanjem bencina pečal, je opazil, da je bil balon počen. Obadva sta se odstranila in Matic ml. je strogo učencu prepovedal, da gre z lučjo v klet. Ta pa je vendar šel in tako je prišlo vsled učenčeve nevbogljivosti do nesreče.

Tukaj se pač ne more o drugem nego o nesrečnem slučaju govoriti. Upati je tedaj, da bo najvišje sodišče g. Matica oprostilo.

G. Matic pa je glasom zavarovalne police z dne 8. julija 1896 že skozi 13 let pri banki „Slaviji“ proti požaru in razstrelbi zavarovan. Ta zavod pa mu noče zdaj itak malo zavarovalno svoto v znesku 5.700 K izplačati; nasprotno se je banka „Slavija“, da bi g. Maticu še bolj škodovala, kazenskemu postopanju pridružila. In na to je treba opozorjati.

Določbe §§ 19 in 20 zavarovalnih pogojev izključijo izplačilo zavarovalnine pri lastni krivdi ali veliki nemarnosti. To pa se tukaj ni zgodilo. Na civilni sodnijski poti bode g. Matic to lahko dokazal in svojo pravico dosegel.

G. Matic se je obrnil na zvezo trgovcev za posredovanje. Ta je vse storila, da bi „banki Slaviji“ njegov položaj pojasnila in jo je prosila, da naj prostovoljno zavarovalno svoto izplača, kar bi „Slaviji“ gotovo ne škodovalo, marveč le koristilo. „Slavija“ pa tega noče storiti. Zadnji odgovor generalne agenture v Ljubljani se glasi, da dobi g. Matic zavarovalnino, ako prinese spričevalo svoje nedolžnosti.

Ponavljamo torej: G. Matic je skozi 13 let pri češki „banki Slavija“ zavarovan. Nedolžnost g. Matica v tej nesreči je popolnoma dokazana. Vendar pa mu „banka Slavija“ noče izplačati zavarovalne svote... Kakor znano, stoji generalna agentura v Ljubljani pod vodstvom znanega ruskega romarja Hribarja.

Zapomnimo si to počenjanje in postopanje češko-prvaške banke „Slavije“!

Stariši! Ne pustite se od prvaških hujskačev siliti, da bi svojih otrok ne pošiljali v pametne šole. Znanje nemščine je velepotrebno! Kdor nemškega ne zna, je veliki revež! Zakaj pošiljajo bogati prvaki svoje otroke v nemške šole? Kar je za bogatino dobro, ne more biti za reveža slabo! Poženite hujskače proč!

Novice.

Kje ste, kje ste? Popisali smo v zadnjih številkah našega kmetkega lista posledice grozovite toče, ki je uničila tisočerm kmetom v ormožkem in deloma tudi ptujskem okraju njih polja, njive in vinograde. V tem hipu velikanske nesreče smo mi gospodarsko misleči in naprednjaki pozabili na vsa politična nasprotja. Pozabili smo, da se je ravno v teh prizadetih krajih tako malo glasov za naše kandidate oddalo. Vedeli smo, da ljudstvo trpi in pričeli smo pomagati. In lahko rečemo: noben slovenski list se ni za to velikansko nesrečo toliko brigal, kakor mi. Nasprotno, male, skrite notice so prinašali slovenski listi, kakor da bi se šlo za

kakšno malenkostno zadevico. Šele daleč za nami so pričeli nabirati in ko so naši napredni poslanci že davno nastopili, pričantali so tudi prvaki in objubovali ter se bahali s tistim, kar je naš Orni g dosegel... Zalostno, prezalostno je to dejstvo in razsvetljuje z bengalično lučjo vso praznoto prvaškega „priateljstva za ljudstvo“. Za vse mogoče nakane in namene imajo prvaki čas in veselje, za bedno, v lakoti trpeče ljudstvo pa ne žrtvujejo niti minute. V Slov. Bistrici so priredili preteklo nedeljo „naš dan“ in molzili zbrano ljudstvo na vse mogoče načine. Nabrali so tudi precej denarja. Ali kako ga porabijo? Kranjcem v Ljubljano pošljejo ta denar, za štajerske rodne brate pa niso niti ušivega krajcarja nabrali. Za „obmejne Slovence“ pravijo da nabirajo. Hmh! Mi smo čuli, da se ta denar ne porabi v druge namene, nego v podporo bankerotnih klerikalnih časopisov. „Obmejni Slovenci“ nimajo od tega nabiranja niti toliko, kolikor je za nohtom črnega. K večjemu, da dobivajo par „Fihposov“ ali par „Straž“, v katere si zavijajo svoj špeh... V Šentilju pa gradijo prvaki veliko hišo „Šentiljski dom“, pravi babilonski stolp, znamenje te zmedene politike. Tisočake in tisočake bode stal ta „Šentiljski dom“, in vsi ti tisočaki so nabrani med revnim slovenskim ljudstvom vseh kronovin. Za brate v ormožkem okraju pa nimajo nič, niti besedice tolažbe ne!... Kje ste, kje ste, vi rodoljubi, vi narodnjaki, vi patentirani kristijani? Koliko je dala Ciril-Metodova družba za trpeče berače, katerim je nemilost usode vse vzela? Kje ste?... Oni nimajo časa! Oni morajo po tamburaških zvokih plesati „za blagor naroda“. Oni morajo veselic prirejati „za obmejne Slovence“. Oni morajo za Čiče in rešetarje nabirati „za blagor naroda“. Oni morajo z ljudskim denarjem svojo grdo, nesrečno gonjo razširjevati, svojo gonjo proti vsemu, kar je naprednega in poštenega! Pred takim lažirrodoljubjem nas obvarj Bog...

Češka nevarnost. Po Dunaju so pričeli Čehi rogoviliti in le odločnemu odporu domačinov se je posrečilo, ustaviti to napadanje. Naši prvaki in narodnjaški listi delajo zdaj seveda tako, kakor da bi se Čehom bogve kakšna krivica godila. Naše trdno prepričanje pa je, da bodejo Slovenci enkrat s češkimi privandranci ravno tako hude boje bojevali, kakor sedaj nemški Dunajčani. Res je namreč, da je vse deklariranje prvakiških ničvedežev o „bratih Čehih“ gola neumnost. V političnem oziru so Čehi zlasti v državnih zbornicah Slovence ob vsaki priliki na najgrši način osleparili in izdali. In kdor tega ne ve, ta naj raje litanije poje ali pa pesmi pisari, nego da bi se s politikom pečal. V gospodarskem oziru pa postajajo Čehi že dandanes tudi konkurenti Slovencev. Pred kratkem je šle neki ljubljanski slovenski list prav ojstro proti županu Hribarju pisal, ker ta od Čehov plačani gospod vedno češke uradnike in delavce nastavlja, medtem ko si morajo domačini Slovenci v tujini kruha iskati. To so krvave resnice, ki bi jih morali tudi prvaki vedeti, ko bi se jim šlo enkrat za kaj drugega nego za neumno gonjo proti nemštvu. Ko bi bil mali slovenski narod sosed českemu, davno bi ga bili že Čehi gospodarsko požrli... Vse besedičenje o „bratskih“ Čehih je torej navadna laž, kajti Čehi so izmed vsemi slovanskimi plemeni največji konkurenti in najbrezobzirnejši sebičniki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Veliki „Slovani“. Spindlerjev „Narodni dnevnik“ nam še vedno ni odgovoril na notico našega zadnjega lista glede „narodnjaštva“ in „slovanstva“ gotovih prvakiških voditeljev na spodnjem Štajerskem. Mi smo za sedaj trdili: 1. da je bila gospa dr. Tavčarjeva kot „bakfiš“ Nemka in je nosila v ljubljanski „zvezdi“ črno-rdeče-zlate trakove. 2. Da je bil ptujski prvakiš trgovec Senčar nemški „turner“ in obstoji še danes fotografija, ki ga kaže z nemškim trakom. 3. Da se je istotako ptujski komercialni svetnik Jurza delal za Nemca. 4. Da se je delal hofrat Ploj v svoji mladosti za Nemca in da mož še danes slovensčine ne zna. Naprej lahko še celo vrsto takih „slovanskih“ odrešenikov imenujemo. Objavili bomo v prihodnjih številkah celo ga-

lerijo te gospode. Sicer pa je bil g. Spindler, predno je postal „pesnik“, urednik nemškega lista v Mariboru... Prosimo odgovor!

Posl. Hans Woschnagg, vrli napredni voditelj štajerski, odlozil je svoj deželnozborniški mandat in sicer zaradi neznosno grde in podle gonje, ki so jo vprizorili neki učitelj Aistrich, združen s prvaki, proti njemu. Pričakovati pa je, da bodejo volilci g. Woschnagga zopet izvolili.

Hrastniški prvaki in cesar. Kakor znano, spadajo hrastniški prvaki med najzagrizenejše fanatike. Saj so njih voditelji znani Roševi pobje. To se je tudi ob praznovanju cesarjevega rojstnega dne pokazalo. Nemci v Hrastniku so svoje hiše seveda s cesarskimi zastavami okrasili. Hrastniški prvaki pa, ki imajo polno zastavo za vsakih par ljubljanskih škričov, niso nikdar in tudi letos ne za cesarjaniti ene zastave razobesili. Ali tudi črno-rumene zastave na nemških hišah tem veleizdajalskim gospodom niso dopadle. Zato so najeli plačane barabe, katerim so naložili, da te črno-rumene zastave ponoči doli strgajo in poškodujejo. Pri nemški šoli se tem falotom to ni posrečilo. Ali z zastavo na hiši gosp. Guera (nasproti šoli) so odrezali. Upamo, da bodejo orožniki te veleizdajalske zločince dobili. Vprašamo tudi bivšega župana in poslanca Roša, zakaj on ni razobesil zastave? Ali ni Avstrijan?

Župnik proti cesarski slavnosti. Iz Črešnjevca pri Slov. Bistrici se poroča: Na predvečer rojstnega dneva našega cesarja se je izvršila tukaj slavnost tako, kakor še nikdar popreje. Ob 8. uri zvečer naznanili so strel iz možnarjev veliko bakljado, katere se je udeležilo nad 600 oseb. Za 80. lampijoni korakala je godba, kateri je sledilo ljudstvo. Pred šolskim poslopjem so se ostavili. Nadučitelj g. Polanec imel je lepi nagovor, po katerem so zapeli cesarsko pesen. Od šole se je korakalo do župnišča, kjer se ljudstvo zopet ostavilo in cesarsko pesen zapelo. Splošno se je pričakovalo, da pride tudi župnik in drži nagovor, kakor bi se to tudi slišalo. Ali v župnišču je bilo temno in tiho, župniku ni bila cesarska slavnost toliko vredna da bi se bil pokazal. Ni čuda, da se je slišalo med ljudstvom klice ogorčenja. Kajti tudi lanko leto črešnjevski župnik ni zapel ob cesarski maši „Te deum laudamus“. Pač pa ob pustnem torku, ko so pustni norci pred farožm skakali. Ta dan se je pokazal župnik, imel nagovor in šenkalk maskaram vina, šnopsa ter 10 K denarja. Pustni torek velja črešnjevskemu župniku več nego cesarjev rojstni dan... Obhod faranov dospel je potem do gostilne g. Kresnika. Tam je zlasti vrli naš Kresnik lepo govoril in praznoval cesarja kot dobrega očeta Slovencev in Nemecev ter pil na njegovo zdravje. Končno je govoril še načelnik krajnega šolskega sveta g. Hajdnik v lepih besedah. Župnikovo postopanje in grdo obnašanje pa si bodo farani zapcmnili! — Poroča se nam še, da je napravil župnik proti neznanim storilec naznanilo, da so mu šipe na farovžu razbili. Mi gotovo nismo prijatelji razbijanja šip. Ali pri takemu postopanju tega župnika pač ni čuda, da komu kri zavre in da napravi potem kaj takega, kar bi drugače gotovo ne storil...

Prvaki in cesarska slavnost. Iz Dobrne (Neubaus) se poroča: Tudi pri nas se je vse za cesarski rojstni dan pripravilo in g. dr. Hiebaum je v tem oziru mnogo storil. Gostom se je tudi naznanilo, da se bode v kopeljni kapelici sv. mašo bralo. Pa ni prišlo do tega. Kajti prvakiški župnijski urad ni hotel privoliti duhovnika za čitanje te maše. Tako je bilo gostom nemogoče, pristopovati cesarski maši. Župnik je ednostavno komandiral, da morajo vsi gostje v farno cerkev prideti. To pa marsikateremu bolniku ni mogoče. Sicer pa tudi pri farni cerkvi skoraj nobene cesarske fanice ni bilo videti. Res, daleč smo prišli; duhovniki, ki bi morali gojiti ljubezen do cesarja, delujejo le nato, da ta ljubezen popolnoma izgine. Sramota!

Urednik narodnjaških listov se poljubi, da daje načelniku okrajnega zastopa „peku“ Orni gu dobre nasvete. Na to odgovorimo: 1. Ta urednik je še veliko premlad za take nasvete. 2. Ta urednik je „pesnik“ in se zato menda malo na kmetijstvo razume. 3. Ta urednik naj priporoča

menje prvaškim okrajnim načelnikom. V
pa se temu našopirjenemu fantiču pač
met smeji, ako hoče šolmaštrovati.

Kurator. Znani prvaški dr. Štor v
postaj postal je najprve po Treotovi dedščini
potem pa zaradi popivanja kograka ne-
Zato so mu postavili v osebi prvaškega
ankota Serneck kuratorja. In to je vzorni
ar. Opraviti ima toliko, da se je celo pri-
naselil. Tudi je vzgojiteljico, katero je
Štor odpustil, nazaj poklical. Sernecku
je čisto dobro godi . . .

Naš dan so imeli prvaki preteklo nedeljo
v Bistrici. To se pravi: hoteli so ga imeti.
re so klerikalci in narodnjakarji združeno
delovali, da bi se ta „naš dan“
izvršil. Ali klerikalci so prebrisane
re. Uvideli so, da bi ta „naš dan“
narodnjaški „Ciril- in Metodovi družbi“
agal. In zato so pričeli klerikalci v zadnjem
proti temu „naš danu“ pisariti, govoriti,
mirati in pridigovati. In tako je padel ves
dan“ v vodo. Kmalu bi se celo stepi . . .

odni dnevnik“ se zdaj iz klerikalnih slo-
nih kmetov norčuje, češ da so prišli v
raznih Jägrovih srajcah“. Hmhmm! Črni
pač navadni kmet ne obleče, kakor narod-
škrjici. Fajmošter Gregorec pa je baje
da bi imel rad, da bi bili „vsi pod enim
nikom“. Verujemo, ali ta klobuk bi moral
črn. Mi naprednjaki pravimo, da bi bilo
bolje, ako bi prišli vsi prvaki v eno — srajco,
ta v „Jägrovu“, marveč v — prisilno . . .
ta komedija pa je dala le dokaz, da se
ensko ljudstvo tega okraja ne da zapeljati
naškarade prvakov in da ostane raje na-
mo!

Celjski rdečosrajčniki, imenovani „sokoli“,
et rogovilijo. Preteklo nedeljo so imeli v Sv.
neko veselico. Ko so prišli potem zopet v
e, so grozovito tulili in izzivali. „Narodni
nik“ zdaj seveda laže, da so bili od Nem-
napadeni. Za vraga, enkrat se mora to
lo hujškanje mlečozobih smrkolinov nehati.
mo, da bode oblast temu nečuvanemu izziv-
ju konec naredila, kajti drugače se zna en-
res nesreča pripetiti. Ali bodoje res že šo-
ski „lerpobi“ politiko delali?

Drénažni tečaj. Za izobrazbo stanovskih
tističnih melioracijskih predelavcev sklenil je
alni odbor, da obdrži v Prassbergu, okraj
njigrad, 6 dnevni drénažni tečaj i. s. od
do 18. septembra t. l. Za pospeševanje te-
oddal bode štajerski deželni odbor 5 šti-
lji po 20 K, da omogoči tudi neposredujočim
stajerskim delavcem udeležbo na tem tečaju.
o temu glej v inzeratu današnje številke.

V sv. Trojici razširja vrli g. Schütz vedno
naprave za točenje izborne svoje kisle
e. Poleg tega je zidal zdaj tudi v bližini
lencia lepo stanovalno hišico, tako da bodoje
nogli v poletnem času tam tudi bolni gostje
ati. Bravo tako! Priporočamo podjetje vrliga
a domačina najtopleje.

Vbogo ljudstvo! Iz ormoškega okraja dobi-
mo poročila, da je beda in revščina naravnost
mosna postala. V po toči pobitih pokrajinah
ljudstvo naravnost v lakoti in na beraški pa-
je. Povrh tega je pričela baje tudi huda dra-
ja. Poroča se nam, da se prodaja eno samo
maro ali murko po 16 vin., kupček slabega
ala za 40 vin. itd. Nekateri brezsrčni ljudje
lejo bedo ljudstva v svoje sebične namene iz-
ljati. Morda bi se dalo na ta način poma-
ti, da bi tamošnji ljudje drugod rečimo v
ju potrebno nakupovali; gotovo bi se dalo to
kakšni način napraviti. Sicer pa kličemo še
krat vsem dobrasrčnim ljudem: na pomoč, na
moč!

Pri Sv. Vidu niže Ptuj bo na ponedlek
e 6. septembra dober obiskan sejem; kupci
lejo od vseh strani in se priporoča mnogo
tine na sejem postaviti, ker bo cena jako
bra.

Prodaja grada v Šoštanj. 21. t. m. se je
ršila v Gradcu razprodaja četrtnega deleža na
ščini Šoštanj po cenjeni vrednosti 8582 K
h. Kupila je vse firma Woschnagg in sinovi
16.000 K.

Za Ormož! Pri zadnji evangelični božji
lji v Mariboru zbrani so nabrali za po toči
adate Ormožane 42 kron. Srčna hvala!

V Brežicah na Savi vpeljali so odvetniki in
c. kr. notarji polni nedeljski počitek.

27 let dela pomočnik g. Joh. Rossmann že
pri mizarskem mojstru g. Karlu Kratzer v
Ptuj. Vsled tega mu je podelilo štajersko
obrtniško društvo veliko srebrno medaljo.

Rogatec-Brežice-Rudolfovo. Ministerstvo za
trgovino podelilo je gg. županu Faleschiniju,
Hansu Schneideritsch in dr. Janeschu dovoljenje,
da trasirajo in projektirajo ozkotirno železnico
Rogatec-Brežice-Rudolfovo (na Kranjskem). Ta
železnica, za katero se napredni možje toliko
trudijo, bi bila velikega pomena.

Posurovelost. 18. t. m. sprehajala sta se
dva gimnazijalca v ptujski okolici. Kar nakrat
napade neki neznan surovež vboga dečka z ve-
likimi kamenji. Vpil je za njima, da se tam ne
sme nemško govoriti in da ju bode pobil. Re-
šila sta se v neko kmetško hišo. Fej čez tako
surovost! To so plodovi prvaških zločinskih
hujškačev!

Strelivo kradel je „Waffenmeister“ Josef
Šterna v Mariboru in ga oddajal brusaču Ba-
ninu. Zaprli so oba.

Zaprl so v Maribora dekl Antonijo Iršič
iz Remšnika, ki je v Veliki Kaniži precej zlatnine
pokradla.

Organist — tat. Zelo pobožni organist
Kopriva v Trbovljah je dobil dva meseca ječe,
ker je ukradel 70 kron nekemu pijanemu po-
sestniku.

Umrla je v Rogatcu sodnikova soproga F.
Pavliček v 29. letu svoje starosti. Bodi mladi
pokojnici zemljica lahka! Težko prizadetemu so-
progu pa iskreno naše sožalje!

Rešite življenje. Pri Radgoni so se peljali
3 gospodje v čolnicu po Muri. Pri mlinu so
padli v vodo. Neki uslužbenec Schönauer je
vsem trem življenje rešil.

Vlomil je neznanec v stanovanje gđc. Tereze
Püschel v Mariboru in pokradel okroglo za 70 K
vrednosti.

Smrt v plamenih. V Borovcu pri Ptuj
prišel je preteklo nedeljo kmet Majcen pijan
domu in se vlegel v škedenj k spanju. V žepu
so se mu žveplenke vnele in povzročile ogenj.
Požar je vse vpepelil. Majcena so potegnili kot
sežganega mrliča iz razvalin.

Žvepleno kislino je v steklenici nesel mari-
borski učenc Al. Sangila. Nakrat se je kislina
razstrelila. Vbogemu dečku so bili obe nogi težko
opečeni. Odpeljali so ga v bolnišnico.

Divjak. Frizér Anton Saišek iz Ptuja se je
po Mariboru s fижakerjem vozil. Ko je fижaker
plačilo zahteval, pričel ga je pretepatati. Tudi
s policaji se je pretepataval. Tička so zaprli.

Tatica. Dekla Marija Kralj iz Zavrča je v
Mariboru svoji gospodnji obleke za 30 K po-
kradla. Vtknili so jo v luknjo.

Pogorelo je poslopje zakonskih Anderluh v
Celovcu pri Slatini. Škode je za 2000 K.

Z vročo juho se je polil otrok zakonskih
Straže v Hrušovcu pri Sv. Jurju. Poškodoval se
je tako težko, da je čez par ur umrl.

Iz Koroškega.

Duhovnik in škof. Iz koroškega Št. Ilja
(St. Egidien) se poroča: Že večkrat se je jav-
nost z župnikom g. Cesky v Št. Ilju pečala.
Mož je sicer Čeh, ali pustil se ni nikdar koman-
dirati od političnih in narodnostnih hujškačev.
Nasprotno, on je v jezikovno mešanem kraju
prosil, naj se vzdrže mir, on je priporočal
slovenskim kmetom velepotrebno znanje nem-
škega jezika, on je hvalil koroško šolstvo, ki je
seveda kranjskim hujškačem trn v peti. Vsled
tega so seveda župnika Cesky sosedni prvaški
črnosukneži sovražiti pričeli. Šnofali so po nje-
govem zasebnem življenju in našli seveda nekaj
človeških slabosti, katerih pa tudi pri drugih,
zlasti pri koroških duhovnikih v splošnem ne
manjka. In šli so ti poštenjakoviči ter nazna-
nili svojega duhovniškega brata pri škofu. Škof
dr. Kahn se je seveda takoj na stran prvaških
hujškačev postavil in medtem ko pusti druge
prvaške duhovnike popivati, se ponoči s fanti
zaradi deklet pretepatati, križe iz grobov trgati
itd., nastopil je takoj proti temu duhovniku
najojstreje. To pa vkljub temu, da se je skoraj
vsa fara na stran g. Cesky postavila. Župnik se
tega seveda tudi ni pustil dopasti in tako je
prišlo do boja med dvema „namestnikoma Kri-

stusa“. Pretekli torek je prišel škof v lastni
osebi v Št. Ilj, da bi g. Cesky prepodil in na
njegovo mesto nekega brzčkone politikujočega
Hornböcka postavil. Prišlo pa je drugače. Veči-
noma slovensko prebivalstvo, ki stoji na strani
župnika, je odločno nastopilo proti škofu in nje-
govemu spremstvu. Škof se je podal v farno
cerkev, v kateri je govoril in označil „grehe“
župnika. Večkrat je moral škof slišati besede:
To ni res! To je laž! Ko je novi provizor pričel
mašo čitati, so zbrani cerkev zapustili. Po maši
šel je župnik s svojim spremstvom proti farovžu.
Ali tam je stalo okroglo 200 faranov, ki so od-
ločno rekli, da pustijo škofa le tedaj v farovž,
ako jim pusti g. Cesky. Škof tega ni hotel do-
voliti. Poklical je raje nekega političnega urad-
nika in mu naročil, da naj ta množico z orož-
niki razžene. Uradnik je bil tako pameten, da je
škofa prosil, naj to opusti, ker bi prišlo dru-
gače do prelivanja krvi. Potem se je škof od-
peljal . . . Take cvetke rodi politikujoče far-
štvo na Koroškem. Vbogo ljudstvo mora duhov-
nike s svojim krvavim denarjem vzdrževati in
potem bi gotovi duhovniki najraje na ljudstvo
streljati pustili. Nam se ne gre za osebo g.
Cesky, ali nam se gre za pravico. In pravica
mora zmagati!

Krščanska ljubezen do bližnjega. V sv. Mi-
haelu pri Wolfsbergu vzel je neki posestnik iz
usmiljenja in ker mu primanjkuje poslov, neko
samsko žensko v hišo. Kar nakrat dobi ta po-
sestnih od slabo znanega fajmoštra Scherian
pismo, v katerem je m. dr. čitati: „Čul sem,
da imate v Vaši hiši ledično nosno žensko.
Glejte, da pride ta oseba iz Vaše hiše in iz
fare. Saj veste, da se ob novem letu raz priž-
nice vse hiše in imena posestnikov razglasi, ka-
teri dajejo takim ženskam streho. Tudi bi jaz
ne izvršil krsti, ako bi moji zahtevi ne ugodili
itd. Tako piše katoliški duhovnik! Kristus je
celo Magdaleni odpustil; taki duhovniki pa silijo
naravnost, da ljudje v drugo vero prestopajo.
Bogvè, je-li bi bil ta duhovnik tudi tako strog,
ako bi bila dotična ženska s kakšnim črnosuk-
nežem v drugem stanu, kakor se to žal pre-
mnogokrat zgodi . . .

Iz St. Vida p. Juno se povpraša bolj na-
tanko našega Svaton: Kaj njega to briga, kar
si en človek sam za svoj denar nakupi in na
sebi ali v svoj sobi ima? Mislimo da nič! Dne
19. avgusta je prijel z svojo ojštro besedo na
cesti enega poštenega mladeniča: Zakaj ti nosiš
se kakor gospodar? Zakaj Ti nosiš verižico z
nemško barvo? To je znamenje, da ti nisi ka-
toličan. Če bodeš bolan, jaz Te ne pridem spo-
vedat in če umreš, Te tudi ne bom pokopal
kot kristjana. Tebi že ja smrt na jeziku sedi.
Oj ti Svatonček, ali veš Ti za smrt, kje da hodi?
Tebi pa na — glažki čepi! „Vsak za svoje!“
Ti nas ne bodeš sodil po tvoji neumni glavi;
ampak naš sodnik je Bog. Prosimo Te torej,
pusti nas pri miru!

Zopet ujeli in zaprli so poštnega tatu Iliáša,
ki je svoj čas iz zapore v Beljaku pobegnul.

Zgorela je dekla v vili Pumer v Seebodnu.
Razstrelila se ji je namreč steklenica s špiritom
in je dobila vsled plamena take poškodbe, da
je tekem desetih ur umrla.

Obsojeni vojak. Garnizijska sodnija v Ce-
lovcu obsodila je vojaka Matijo Egger od infan-
terijskega polka št. 27 zaradi ropa, tatvine in
dezertacije na desetletno težko in poojstreno ječo.

Roparski umor. V Langeggju je neznanec
umiril vžitkarja Grego Grainerja in mu vzel
male njegove prihranke. Roparja še nimajo.

Med purferje je prišel v Beljaku delavec
Hofer; ranjen je težko.

Nogi odtrgala so kolesa železniške mašine
poštnemu slugi Niescherju.

Nos odgriznil je v Celovcu neki hudi konj
huzarju, ki mu je stregel. Nesrečnega vojaka
so pripeljali v bolnišnico.

Nevarni ropar. Iz Ljubljane je ušel iz za-
pora neki Al. Pichler. Klatil se je v celovški
okolici. Dva orožnika sta ga opazila, ko je
hotel ravno dve gospe napadeti. Zasedovala sta
ga in ga po dolgournem trudu ujela. Metal je
tudi kamenje na orožnike.

Požar. V Bistrici pri Plajpurgu je pogorel
veliki mlin g. Štefana Kraut. Mlin je bil čisto-
nov, ker je lani tudi pogorel. Škode je za
30.000 K.

Pred sodnico zaboden. V Sadaguri (Bukovina) tožil je kmet Nagrovski kmetico. Ano Sko-rimero. Ko je kmet tožbo dobil, potegnila je Ana pred sodnikom nož in ga je zabodla Nagrovskemu v prsa. Zaprlj so jo takoj.

Vas pogorela. Vas Dukovec pri Krapini je popolnoma pogorela. Le 4 hiše so ostale. Ko je ogenj pričel, so bili ljudje še v cerkvi. Škode je za 150.000 K. Baje so otroci zažgali.

Velika nesreča na morju. V pristaniu Montevideo (južna Amerika) trčil je argentinski parnik „Columbia“ z nekim nemškim parnikom skupaj. Prvi parnik se je takoj potopil. Poroča se, da je blizo 300 oseb utonilo in to večinoma žensk in otrok. Le malo oseb se je rešilo. Kapitan se je hotel sam usmrtiti, pa so mu to zabranili.

Strela je udarila v stolp cerkve v Gellu (Švica). Stolp se je podrl in z njim cerkvena streha. Dve ženi sta bili ubiti, 15 možkih pa težko ranjenih.

Ruski roparji. Blizo postaje Zuvorovskaja so napadli roparji poštni vlak. 10 roparjev je skočilo v voz, v katerem je sedel blagajničar s 40.000 rublji in v spremstvu dveh stražnikov; ta dva sta bila ranjena. Blagajničar je ušel skozi okno in tekkel čez strehe vagonov do mašine. Tam je zahteval, da se odpre mašina, kar se je tudi storilo. Mašina se je peljala do postaje, potem pa pripeljala orožnike nazaj. Ali roparji so že pobegnili.

Železniška nesreča. Med postajama Mikolo in Halmi (Ogrsko) sta trčila dva tovorna vlaka. En zavirač je bil takoj mrtev, dva železničarja sta težko in dva lahko ranjena.

Draginja. Sladkor je postal za 2 K pri 100 kilah dražji.

Zastrupljenje z rumom. V rudniku Pilisvörövar na Ogrskem je umrla 7 oseb po vživanju slabega ruma.

Potres se je zopet v srednji Italiji zgodil. Precej hiš se je podrlo in tudi nekaj oseb je izgubilo življenje.

Ne pozabite nesrečnih kmetov, katerim je toča vse vzela! Nabirajte podpore. Vsakdo naj podeli vsaj malo svotico za te reveže!

Loterijske številke.

Gradec, dne 27. avgusta: 4, 41, 88, 57, 20. Trst, dne 14. avgusta: 31, 84, 63, 73, 86.

Kdor hoče na naše inzerate odgovor, naj priloži vprašalnemu pismu retur-marko. Brez marke ne pošiljamo odgovora.

Povodom birme razpošila svetoznana tvrdka ur Maken Böhnel na Dunaju, IV., Margarethenstrasse št. 27/27, nov cenik birmskih ur, zlatnine in srebrnine po najnižji fabriških cenah. Dober glas in sedemdesetletni obstanek tvrdke jamčijo za izvrstno, realno potrebo. Naši cenjeni čitatelji dobijo na naročilo taki cenik z nad 5000 podobama zastoj in franko.

Nekaj kmetov deklet

ki se hočejo kuhati naučiti, se sprejme proti prosti hrani in oskrbi.

Vpraša se pri gospodinjji zavoda „Deutsches Mädchenheim“ v Ptujju.

Razglas.

Na štajerski deželni kmetijski šoli s slovenskim učnim jezikom v sv. Jurju na južni železnici prične s 15. oktobrom 1909 prvo šolsko leto. Ta zavod ima namen, da daje sinovom spodnještajerskih kmetov priložnost, da se na podlagi ljudski šoli nabranega znanja izobražijo v zmožne, praktične kmetovalce. Podučni predmeti so: živinoreja, mlekarstvo, travništvo, poljedelstvo, sadjarstvo in gozdarstvo. Podučni tečaj traja deset mesecev. Za sprejem treba je predložiti sledeča dokazila: 1. o dokončanem 16. življenjskem letu (krstni list); 2. o domovinski pristojnosti (domovinski list); 3. o popolnem zdravju in kmetijskemu delu (primeremu telesnemu razvitku (zdravstvena spravevala); 4. o pridobljenemu predznanju (šolska spravevala); 5. o neokazovanosti (mravnostno spravevala). Da se omogoči tudi sinovom manj premožnih kmetovalcev obisk te šole, obstoji na zavodu 10 deželnih prostih mest. Sinovi štajerskih kmetovalcev, ki se potegujejo za eno teh prostih mest, imajo predložiti svoje prošnje do najkasneje 15. septembra 1909 in sicer štajerskemu deželnemu odboru v Gradcu, tem prošnjam je dodati poleg piše omenjenih dokazil še občinsko uradno popisane premoženskih razmer. S takim prostim mestom zvezan je brezplačni poduk in prosto stanovanje in v deželi navadna oskrba; za dobavo knjig in drugih učnih sredstev imajo stariši skrbeti. Plačujoči gojenci imajo plačati za poduk, stanovanje in hrano 280 kron in sicer polletno v naprej po 140 kron v roke direktorja zavoda v sv. Jurju na južni železnici. Naznanila plačilnih gojencev se sprejemajo do konca septembra 1909 pri štajerskemu deželnemu odboru v Gradcu.

Gradec, 16. avgusta 1909.

Od štajerskega deželnega odbora.

313 Edmund graf Attems m. p.

Štev. 32788 II. 4885

Razglas. — Drénažni tečaj.

Od 13. do 18. septembra t. l. se vrši v Prassbergu, okraj Goranjigrad, 6 dnevni drénažni tečaj. Za ta tečaj se odda tudi 5 stipendij à 50 K, da se na ta način neposredujočim kmetijskim delavcem udeležbo omogoči.

Namen tega tečaja je vzgoja stanovskih melioracijskih delavcev, iz katerih se bode potem vzelo za melioracijske zgradbe potrebne predelavce.

Lastnoročno pisane prošnje se ima predložiti do najkasneje 31. avgusta t. l. pri kulturno-tehničnemu oddelku štajerskega deželnega odbora v Gradcu, Neutorgasse 36.

V prošnji omeniti je poleg starosti in sedanjega bivališča še to, je-li je prositelj pri melioracijskih delih še sodeloval in je-li bil pripravljen, da se da porabiti za predelavca v slučaju zmožnosti.

Kmetje in kmetijski delavci, ki se hočejo tega tečaja na lastne stroške udeležiti, se tem potom vabijo, da se v ponedeljek, dné 13. septembra t. l. ob 8. uri zjutraj v Prassbergu v gostilni gospoda Johana Lipold pri vodji tečaja naznanijo.

Gradec, 12. avgusta 1909.

519 Od štajerskega deželnega odbora.

Ženitna ponudba.

Vdovec, 36 let star, s 3 otroci, lastnik umetnega mlina v nekem lepem trgu spodnje Štajerske (vrednost mlina 20.000 K) želi se oženiti z gospodnično ali pa vdovo brez otrok v starosti od 25—35 let, ki je zmožna obeh deželnih jezikov in ima nekaj tisoč kron premoženja. Naslov se izve pri upravništvu „Stajerca“.

Pridni viničarji in majerski ljudje

z 3 do 5 delavskimi močili se iščejo za 1. novembra.

Vpraša sa pri g. Johann Lininger, Maribor, Volksgartenstraße 20.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena, izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: Franckovem: kavnem pridotku z mlínčkom, iz zagrebske tovarne.

Tovarniška znamka.

Takoj se sprejme, zdravo krepko 14—16 let staro

deklico,

š primerno šolsko izobrazbo kot učnico v trgovino mešanega blaga J. Rudman, Križavos Dolensko. 489

Na Lavi, 10 minut od mesta Celje oddaljeno, ob križanju cest Celje-Ostrožno in Gaberje-Lava-Zalec, se

hiša

z enim nadstropjem, velikim vrtom in vsem zrazen slisa-jočim, v kateri se tudi trgovina z mesnim blagom nabaja in za gostilno zelo pripravno, takoj in pod zelo ugodnim pogojem proda. Dopiši naj se poslojejo na uredništvo tega lista.

2 do 3 študente na hrano

iz boljše hiše sprejme se za šolsko leto 1909/10 pri najboljših oskrbi. Vpraša se pri gospej Ani Waida v Ptujju, Steinmetzgasse 2.

Lepa, močna hrastova drevesa

istoloko drevje s šivankami (smreke in maceseni) se proda po-ceni. Kje? pove uprava „Stajerca“.

Posestvo v Slov. go- rích

stanovalna hiša, s 3 sobami, kuhinja, 2 kleti, gosp. poslopje, novi svinjski hlevi s 5. oddelki, 21 oralov zemlje, lepi sadonosnik, 10 1/2 oralov gozda za podiranje, drugo travniki in-polja, se prodajo. Cena 18.000 K, od tega 6000 K šparkasa. Naslov pri upravništvu „Stajerca“.

Učenec

se sprejme s primerno šolsko izobrazbo v trgovino z mešanim blagom; nekaj nemškega potrebo; deklica k otrokom se takoj sprejme pri g. Alois Reich, Stacunar, Halbenrain blizu Radgone.

Velika hiša

za prodati v Globokem št. 15 p. Šmarje pri Jelsah, 3 orale zemlje, sadno drevje z vsem, lepa lega, kdor želi kupiti, naj se oglasi pri lastniku Jakob Stampf, Laski trg.

Sedlarstvo

z obrtom brez konkurence z vsem orodjem se s stanovanjem dostojnemu sedlarju zaradi smrti v najem da. Vpraša se pri g. Heleni Haimburger, Grébinj (Griffen) na Koroskem.

Lepa hiša

z 2 oraloma zemlje, direktno na železnici, lep razgled, na solčnati strani, primerno za penzionista, se za 3800 K prodaja. Naslov: Mat. Bobek, Šmarje pri Jelsah št. 20 (2 minute od trga).

Posestvo

za prodati, vse v dobrem stanu, novo zidana hiša s 3 sobami, kuhinja, klet, kamro, kralj in svinjski hlev, skedenj, lepi sadonosnik, velika njiva, vrt, nekaj travnika, zelo ugodno za penzionista, 10 minut od kološovora Poličane, vse za 5400 kron. Vpraša naj se pri lastniku g. Franc Petisk, Čadramska vas, ali pa g. trgovcu Vouk, na kološovoru v Poličanah.

Prodaja narurnih vin

1908 I. terrano krepko rdeče vino K 28— 1908 I. „Schiller“ zrelo za točenje 32— 1908 „belo“ namizno vino Silvanec-rihola 36— 1908 „namizno vino rizing“ 40— stara, fina namizna vina po 48— 1908 I. Lissa rdeče, medicinalno, kravno vino 66— pri 100 litrih prodaja iz vinske kleti v poslojju velike šparkase

Otto KUSTER, Celje.

Gostilna

v okolici Celja s poljubno koncesijo, vrtom za sadno za zelenjavo, se tako po svoji proda ali v najem da. Vpraša se pri g. Wakenig, Oštrca pri Celju.

Delavci

pridejo do prepričanja, da bomo število perilo, hiše, da ke itd. najbolje pri Wacker v Mariboru, Draugasse, 489

Damske

bluze, šosi, predpasniki, gotovi ali po meri, kupa-ka-akor znano najbolje pri Wessiaku v Mariboru, Draugasse.

Posestvo

v Hlaponih pri Ptujju, stanovanje in posestvo s 3 kmeti, no stanovalno posestvo s 2 kmeti, 10 komadov goveje, 1 svinjski hlev z 10 odelci vse v dobrem stanu, 15 orolov zemlje, se prodaja dne 1. avgusta t. l. ob 2 uri izj-čijskem potom. Skupaj pride pri g. Franc in Anna Vičar, p. d. zurman v Hlaponih ch.

Dva viničarja

vsak s 3 do 5 ljudmi, sprejme se takoj. Stanovanje lepo, pogoji dobri. Težje hiše v Framu (Fraubehn) 489

konjar

se sprejme 1. septembra pri Josef Presker v Zrečah Konjčak 489

Predelavca

(Platzmeister), zmotnega v lesni trgovini, oženjenega s g. Franz Cleinsch. Trnber na Koroskem. 489

Mrvo in slamo

prodaja najceneje in v najboljše kakovosti franko na postaje g. Wilhelm Neuman, Gradec, Wielandgasse 2.

Kmetško posestvo

za prodati; leži v Hainburgu pri Velikovcu na Koroskem („Tene“-posestvo), z območja 7 ha zemlje i. s. 1 1/2 ha slakega travnika, 3 a sadonosnika, 90 a gozda; poslova v dobrem stanju, vode dovolj pri hiši, se iz prole toča prodaja. Plačilo po dogovoru.

Naznanjam tem potom, da moj sin

Valerian Spruschina ni opravičen, da bi v mojem imenu denarje ali denarce vrednosti sprejemal; za dogovore ki bi jih napravil, nisem pod nobenim pogojem plačala. —Ptuj, 16. avg. 1909—Gerard Spruschina, mehanikova vob.

Pridni viničarski ljudje z 2—3 delavskimi močili, mot z znanjem nasadov ameri- trtnih sol se sprejmejo po g. Anton Grundner, Poličane.

Malde pridne ljudi

išče za fabrični promet in zunanje delo cementne fabrike Bakar p. Reki. 516

Pekovski učenec

se takoj sprejme pri gospod. Heinrich Simonitsch, pekov-skem mojstru v Zeltevce gornjo Štajersko. 514

Karl Kasper

PTUJ
svojo bogato zalogo špicerijskega blaga, smodnika za lov in razstrelbe, cindžnoro, metete municije za lov kakor patrone, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo, nametno gnoju za travnike, njive in vinograde, Tomažova moka, kajnit, kalijeva sol itd., krmilna slama prešana, raffiabašt in drugi vitrioli itd. po najnižjih cenah. 92

komadov sodov
200 l se po ceni oddajo pri firmi
Gustav Stiger v Celju.

Krojač
zastopi sam krojiti in izdelovati, se takoj prejme. — Ponudbe naj se pošljejo na
Mihelič-a, trgovca v Dobravi
pošta Zavrč.

Graški jesenski sejem
(Grazer Herbstmesse)
1909
Od 25. septembra do
3. oktobra.

oda, zrak in svetloba.
Pomen teh treh elementov je danes vsakomur znan in to zlasti na polju zdravstva, kjer učinkujejo v obliki masaže, denarnice itd. izvrstno v stučjih, kjer medicinska delovanja ne pomagajo veliko več.
V zadnjih letih pa se je pridružil tem pladnim zdravilnim čimteljem **Gertrudika**, katere učinkovanje na naših poljih industrije se namost obožuje. Fenomenalni električnega toka si je dala v rabi tudi zdravniška umetnost in v prejšnjih stučjih, kjer celo voda, zrak svetloba več pomagati ne morejo, se središče s presenetljivim uspehom rablja.
Vsak bolnik naj bi o eksistenca pomembnega zdravilnega faktorja in sno si mi vsled tega za naloge v obliki knjižice to zdravilno v vseh slojih prebivalstva razlaga. Vsak bolnik, zlasti oni, ki trpijo za nervoznost, nevrasteniji, bolečinah v hrbtu, težah v želodcu in nesre, slabosti srea, otrpljenju in v vsaki vrsti, težavah menstruacije itd. naj nas v knjižici obiščejo, kjer radovoljni brez zaveze vse pojasni. Ako bi to ne bilo mogoče, potem zadostuje, spodaj skupon z imenom in natančnim naslovom na nas nasloviti: potem pošljemo takoj našo 64 strani debelo ilustrirano

gratis-knjigo
"Razprava o modernim elektro-terapiji"
zaprtilm kuvertom gratis in franko.
Elektro-terapeutična ordinacija,
maj, I., Schwangasse 1, Mezzanin odd. 74.
Kupon za brezplačno knjigo:
N. spr. 22/8. 09
elektro-terapeutična ordinacija
DUNAJ, I., Schwangasse 1, mezz. odd. 74.
Prosimo, pošljite mi knjigo: "Razprava o modernim elektro-terapiji" zastoj in franko pod zaprto kuverto.
Ime:
Naslov:

SINGER "66"
najnovejša in najpopolnejša šivalna mašina.
Singer Co. akc. dr. za šivalne stroje
PTUJ, Hauptplatz 1.
Vzemite prijazno na znanje!
Vse od drugih pod imenom "Singer" ponujane mašine so narejene po enemu naših starejših zistemov, ki zaostaja daleč za našimi novejšimi zistem šivalnih strojev in to v konstrukciji, trajnosti in zmožnosti.

Čudež industrije!
Vsed velikega sklepa oddajam po smešno nizki ceni samo
K 4-60
eno krasno, tanko ameriško zlato-duble švicarsko žepno uro, ki se ne da razločiti od pravega 14 karatnega zlata, s 36 urnim antimagnetičnem anker-kolesjem, s sekundnim kazalcem 3 letno garancije s fino pol-1 kom. K 4.60 zlačeno verzičko vred 3 kom. K 12.90
Katanke ista v nikelnu ali gloria srebru lepo gravirano pokrovi 1 kom. K 3.45 s posebrebno verzičko 2 kom. K 6.50
Brez risike! Izenjavanja dovoljena ali denar nazaj! Pošilja se po povzetju ali naprej-plačilu svote. Il. ceniki zastoj in franko.
E. Holzer, Krakova, Stradom 18.26.

Fotografična manufaktura
FRUWIRTH & COMP.
Dunaj VI. Gumpendorferstrasse 9.
Vsi modeli
fotografičnih aparatov
Prizmen-glaži itd.
Solventno olajšanje plačil za odjemalce.
Cenik zastoj in franko.

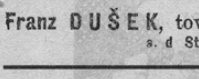
Meščanska parna žaga.
Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujem zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takej razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.
!! Pozor !!
za vinsko trgatav 1909.
Večjo množino zelenih štartinskih sodov brez napak odda od 40 do 44 kron
Karl Kržižek v Mariboru, Burggasse 8.

Hranilno in posojilno društvo v Celju
reg. zadr. z neom. zav.
CELJE,
v velikem posloju nemške šparkase nasproti kolodvoru prevzame
hranilne vloge proti 4 1/2%
dnevno obrestovanje (od dneva vložbe do dneva dvignjenja). Rentni davek plača zavod. Dovolni kredit i. s.: hipotekarni kredit po 5 1/2%, kredit z jamstvom proti menici ali dolžemu listu po 6%, kontokorent-kredit po 6%.
Predstojništvo.

Hans Wouk
veletrgovina z mešanim blagom, vinom in žganjem
v Poličanih
priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo izbornega špicerijskega blaga, kakor fine parne moka, vinaberle, cibebe, kavo, masti, jedilno olje, potrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje
žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.
Nakup in prodaja
dobra pristna narurna vina en gros in drobno pravo žganje en gros in en detail.

Štiri tedne na poiskunje
in ogled razpošiljam svoja kolesa (bicycle) proti povzetju. Deli koles čudovito ceno in dobro. Cenik s slikami franko!
Franz DUŠEK, tovarna koles, Opočno Nr. 100
s. d. Staatsbahn, Böhmen.

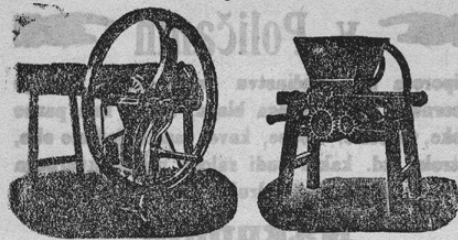
Pozor, gospodje in gospodične!
V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2.** Povzroč, da postaneje lasje dolgi in gosti, odstranja pruhaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam premnogo zaševalnic in priznanic. Stane poštnine prosto na vsako pošto lonček 3 K 60, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene pod naslovom
PETER JURISIČ
lekarnar v Pakracu Nov. 200 v Slavoniji.

Varstvena marka "Anker"
Liniment Caspici comp.
nadomestilo za
anker-pain-expeller
je znano kot edipelajo, izvratno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v štutiljah z našo varstveno znamko "Anker", potem se dabi pristno to sredstvo.
Dr. Richter-Jeva apoteka "zlati loz"
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan. 690

Johann Koss, Celje na kolodvorskem prostoru na voglu (Stadt Wien)
priporočamo zaradi njene solidnosti in nizkih cen najtoplejše.

Fabrika kmetijskih in vinogradniških mašin
Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu
 (Štajersko)

Priloga najnovjše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, reber za koruzo, sesalnice za gnojivo, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschlepp- und Pferdeheuren) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovjše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacianne, hidravlične prese, prese za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differential Hebelpresswerke) patent „Duhscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Grasstahl), rezervne dele, prodaja maslin na čas in garancijo. — Cenik zastoj in franko

14

Pobiti v Ameriko
 Kateri želijo dobro, po ceni in varnostno potovati naj se obrnejo
Simona Hinetel
 v Spiljani Veleodvorsko ulico 20.
 Vskakovstna! Pojasnila doje se brezplačno.

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrtino in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru, suhem

kašlju, tuberkulozi itd. itd.
 Delovanje izborne, vseh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija.)

Birmska darila!

Prave srebrne-remontirane ure z srebrno verižico in priveskom, c. kr. puncirane z usnjnim futeralom. Vse skupaj

kron 10⁰⁰

3 letna pisarna garancija, pošilja se po povzetju.

Prva in največja zaloga ur
Maks Böhmel, Dunaj
 IV. Margaretenstrasse 27/27.

„Roskopf“ ura iz nikelna K 3.—, Srebrna K 7.—, „Omega“ K 18.—, Zlate ure K 18.—, Zlate verižice K 20.—, Zlati prstani K 5.—, Ura na nihalo K 7.—, Budilnica K 2.—, Zahtevajte moj veliki cenik z nad 5000 podobami, ki se vsakemu na zahtevanje vpošlje zastoj in franko. 271

Vinogradniška zadruga
 (Weinbaugenossenschaft),
 r. z. z neom. z. v
PTUJU
 priporoča uljudno nakup v sodih od 56 litrov naprej:
 1908. haloška in zavrčka

naturna vina
 po ceni od K 32.— do K 50.— pri hektolitru.
 Sortna vina, cene po kakovosti in naturna vina prejšnjih letnikov najboljša in srednje kvalitete po primernih cenah.

Puške!

Lancaster od K 26.—, flobert-puške od K 8-53, pištole od K 2, samokresi od 5.—. Popravljanje po ceni.
 Cenik s slikami franko.
F. Dušek, Opočno
 št. 104 a. d. Staatsbahn, Böhmen.

Najboljša pemska razprodaja!

Ceno perje za postelje!
 1 kg. sivih slisanih 2 K; boljnih 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg. najfinjših, sneženo-belih, slisanih 6 K 40 h; 3 K; 1 kg. flamma (Daunen) sivega 6 K, 7 K; belega 10 K; najfinjši prsi 12 K. Ako se vzame 6 k, potem franko.

Gotove postelje
 iz krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1 tuhent, 180 cm. dolg, 116 cm. širok, z 2 glavnima blazinama, vsaka 80 cm. dolga, 58 cm. široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in flavmastim perjem za postelje 16 K; pol-daune 20 K; daune 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 3 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava ali vrnitev franko dovoljena. Kar ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Böhmerwald. Cenik gratis in franko.

Jos. Kasimir
 trgovina s špicerijo, barvami in z mešanim blagom
 nasproti W. Sirk's Nfl. in filijalka nasproti minoritske cerkve

PTUJU

Priloga svojo bogato zalogo najfinjše surove in žgane kave, ruski čaj, kognak, rum, slivovka, najfinjše kandite, župne kocke, mineralne vode, najfinjše namizno olje, bučno olje, jesihova esenca in za izdelovanje žganja itd.

Semena za vrt, polje in travnik, stelja iz koe, najboljše stelja, klajno apno, Lukulus, najboljša svinjska krma.

Čevlje!

Priloga svojo veliko zalogo vsakovrstnih obuval, kakor moških, ženskih in otroških čevljev domačega in tovarniškega dela po vsakovrstni ceni. Vse to se dobi iz kupa pri gospodu **Ivan Berna**, Gospodska ulica št. 6 v Celju.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: na delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (blagajna je od 12. do 1 ure zaprta); na nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure opoldne.
 1 kopelj z vročim zrakom, paro ali „bransebad“ z rjuho K — 60; postrežba K — 10.

Vinske prese, sadne prese
 z zboljšanim „doppeldruckwerkom“ za ročni promet, se zaprejo z rigelni,
 grozdni mlinci, grozdni rebljerji, sadni mlinci v najnovjši, najizdatnejši konstrukciji izborne vrste ter masine za pripravo krme, hekslerji, rez za repo, šrotni mlinci, demperji za krmo, peljaji, vorgelege iz fabrike poljedelskih mašin in pisarne železja Franz EISENSCHMIDT & Comp., Raudnitz a/E. Glavna prodajalna pisarna

Franz MELICHAR, Rudolf BÄCHER
 Dunaj III/2, Löwengasse 37.
 Natančni ceniki zastoj in franko.
 Išče se solidne zastopnike in naprej-predajalce.

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta **1862.**
 Čekovnemu računu št. 399651 pri c. kr. poštno-branšničnem uradu.
 Mestni denarni zavod.
 Giro konto pri podružnici avst. egeršk. banke v Gradcu.
 Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.
 Občjenje z avst. egerško banko.

Priloga se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoravnega posla z avst. egeršk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.